Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

4 август, жума, 1995 йил
Сотувда эркин нархда. № 149 (1151)

ЮРТИМ, ИСТИҚЛОЛИНГ ТО АБАД БЎЛСИН, ТОЛЕИНГ ҚУЁШИ МАНГУ ПОРЛАСИН!

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

«ЎЗБЕКИСТОН ТЕМИР ЙЎЛЛАРИ» ДАВЛАТ АКЦИОНЕРЛИК КОМПАНИЯСИ ХОДИМЛАРИДАН БИР ГУРУҲИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик ҳалол меҳнати, республика халқ хўжалиги ҳамда аҳолисининг юк ва йўловчилар ташиш эҳтиёжини қондиришдаги фидокорона хизматлари ҳамда ижтимоий ҳаётда фаол қатнашаётганликлари учун қуйидагиларга

«ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ТРАНСПОРТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИЛСИН:

БАКДУРДИЕВ Сайилхан — Урганч темир йўл ва иншоотлари хизматининг йўл устаси

ВАЛИЕВ Рустам — Бухоро бўлими Самарқанд алоқа ва сигналлаштириш дистанцияси Улуғбек бекатининг электрмеханиги

ҚОРАБОЕВ Қўчқор — «Ўзтемирйўлмаштаъмир» ишлаб чиқариш бирлашмаси Тошкент тепловоз таъмирлаш заводининг чилангари

КУЗНЕЦОВ Виктор Яковлевич — Тошкент тепловоз депосининг чилангари

ҚУЙИДАГИЛАР ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАНСИН:

АКРАМОВА Одинахон Толиповна — Фарғона бўлими Қўқон бекатининг навбатчиси

ҚОДИРОВ Рафиқ Сатторович — Фарғона бўлими Қўқон локомотив депоси йўловчилар ташиш тепловози машинисти

КАРАХИН Александр Семёнович — Компаниянинг электр таъминоти хизмати бошлиғи

КАРИМОЛЛАЕВ Бахитбай — Оролбўйи бўлимининг электр таъминоти Қўнғирот дистанциясининг электр монтери

КУЗИН Анатолий Васильевич — Компаниянинг поездлар ҳаракатини бошқариш бўйича ягона диспетчерлик марказининг поезд диспетчери

МАҚСУДХЎЖАЕВ Икром Ёдгорович — Тошкент бўлимининг хавфсизлик бўйича бош тафтишчиси

ЦОЙ Адольф Григорьевич — Сирдарё рефрижератор вагонлар депосининг созловчи-электриги

ЭШОВ Ваҳоб — Қарши вагон депоси корхонасининг назоратчиси

ЭМУРЛАЕВ Экрам Рустамович — Тошкент бўлими Ҳамза бекатининг поезд тузувчиси

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 3 август.

Чустлик Мукаррамхон Хўжаевани Америка Қўшма Штатларининг Рино шаҳридаги Невада университетида таҳсил олади, деб ҳеч ким хаёлига ҳам келтирмаганди. Ўтган йили мактабни олтин медал билан тугаллаган қиз хорижга отланди. Ҳозир у университетнинг иқтисод факультетида ўқияпти. Олти тилда сўзлаша олади.

СУРАТДА: Мукаррамхон Хўжаева.

Т. ҲАМРОҚУЛ олган сурат.

ФАОЛЛАР ЙИҒИЛИШИ

Нукусда Қорақалпоғистон фаоллари йиғилиши бўлди. Унда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йил биринчи ярмида иқтисодийислоҳотларни амалга ошириш ва уларни янада ривожлантиришга бағишланган йиғилишида мамлакат Президенти Ислом Каримов ўртага қўйган вазифалар муҳокама қилинди. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси Б. Жуманиёзов шу ҳақда маъруза қилди.

Йиғилишда Қорақалпоғистон Республикаси йилнинг биринчи ярмида ижтимоий-иқтисодий ривожланишни жадаллаштиришда муайян ютуқларга эришгани қайд этилгани ҳолда бу борада йўл қўйилган хато ва камчиликларни тезроқ бартараф этиш масалаларига эътибор қаратилди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йилда пахта йиғим-терими мавсумини ўтказишнинг ташкилий-иқтисодий чора-тадбирлари тўғрисидаги қарорини бажариш борасидаги вазифалар ҳам белгилаб олинди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Раиси ўринбосари, Қорақалпоғистон Жўқорғи Кенгеси Раиси У. Аширбеков йиғилишда нутқ сўзлади.

* * *

Жиззахда вилоят фаолларининг йиғилиши бўлди. Унда республика Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йил пахта йиғим-терим мавсумини ўтказишнинг ташкилий-иқтисодий чора-тадбирлари тўғрисидаги қароридан келиб чиқадиган вазифалар муҳокама қилинди.

Вилоят ҳокими А. Тошкенбоев йиғилишда сўзга чиқиб, пахтакорлар олдида турган долзарб масалаларга тўхталди.

* * *

Самарқанд вилояти қишлоқ хўжалиги ходимларининг Иштихон туманида бўлиб ўтган йиғилиши ҳам ана шу масалага бағишланди. Йиғилишда вилоят ҳокими П. Абдураҳмонов сўзга чиқди.

* * *

Гулистонда Сирдарё вилоят фаолларининг йиғилиши бўлди. Унда юртбошимиз Ислом Каримовнинг вилоят ғаллакорларининг улкан ғалабаси муносабати билан йўллаган табриги ўқиб эшиттирилди. Сўзга чиққанлар табрик деҳқонлар меҳнатига берилган юксак баҳо эканини таъкидлаб, вилоят ғаллакорлари республикамизнинг дон мустақиллигига эришишига салмоқли ҳисса қўшиш йўлида куч-ғайратни аямасликларини изҳор этдилар.

Вилоят ҳокими Ғ. Ҳасанов республика Вазирлар Маҳкамасининг йилнинг биринчи ярмида иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш ва уларни янада ривожлантиришга бағишланган йиғилишида Президент Ислом Каримов ўртага қўйган вазифалар, вилоятда ғалла ҳосилини ўриб-йиғиб олиш якунлари ҳамда ғўза парваришини жадаллаштириш ва пахта йиғим-теримига пухта тайёргарлик кўриш тўғрисида маъруза қилди.

(ЎзА).

• «Халқ сўзи»нинг байрамолди анкетаси

ЎЗБЕКИСТОН МАНФААТИ БАЙРОҒИМИЗ БЎЛСИН

1. Сиз ва жамоангиз истиқлол байрамини қандай кутиб олаяпсиз?

2. Мустақилликнинг тўрт йили мобайнида рўй берган қайси ўзгаришларни таъкидлашни истардингиз?

3. Истиқлолимизни янада мустаҳкамлаш, ислоҳотларни муваффақиятли якунлаш учун бундан буён нималарга эътибор бериш керак, деб ҳисоблайсиз?

Ҳазратқул ҲАСАНОВ, Сурхондарё вилояти, Узун тумани ҳокимининг ўринбосари, туман истиқболни белгилаш ва статистика бошқармаси бошлиғи:

1. Ўтган тўрт йил давомида мустақиллик туйғуси барқарорлашди. Истиқлол манфаатлари учун ўзини фидо қиладиган одамларнинг кўпайиб бораётганлиги кишининг кўнглини кўтаради. Бундай ҳолатда одам оёғини ерга маҳкам қўйиб ишлайди. Меҳнатининг унуми ҳам, баракаси ҳам бўлакча бўлади. Баъзан таъминотдаги тақчилликлар ҳақида гапиришади. Хўжалик бошқарувидаги тизимлар ўзгараётган бир пайтда муваққат тақчилликлар муқаррардир. Ана шунинг учун ҳам бундай бўҳронларни дадил қадам отишга отланган одамнинг бир лаҳзалик сукунатига қиёс қилгим келади. Хуллас, мен ана шундай деб ўйлайман. Кайфиятимизнинг баландлиги шундан.

2. Туманимиз қўшни Тожикистон билан чегарадош. Алоқаларимиз ҳам худди олдингидай — борди-келдилар тўхтагани йўқ. Ва шу боис бу мамлакат фожиасини чуқур англаймиз. Марказий Осиё мамлакатларидаги вазиятдан ҳам оммавий ахборот воситалари орқали хабардорман. Шунинг учун айтаманки, мустақиллик мамлакатимиздаги ижтимоий барқарорликни таъминлаган энг катта манба бўлди. Чунки, тинчлик бор жойда ёруғ ниятлар туғилади ва уларни хотиржамлик билан ижро этмоқ мумкин.

Истиқлолнинг неъматларидан бири сифатида хусусийлаштириш ҳаракатининг муваффақият билан давом этаётганлигини таъкидлашни истардим. Қисқа вақт ичида туманимизда мулкчиликнинг нодавлат йўлига ўтиш ҳаракати муваффақият билан амалга оширилди. Ҳозир жамоа хўжаликлари ширкатлар уюшмаларига айлантирилмоқда. Бундан ташқари, 250 дан зиёд ташкилот ва корхоналар мулкчиликнинг хусусий йўлини танлаб, юрт ободлиги, халқ фаровонлигини таъминлашга баҳоли қудрат ҳисса қўшишмоқда. Қисқа пайт ичида мулкчиликнинг хусусий шакли жамият асосини ташкил этишига шубҳа йўқ. Чунки, Президентимиз танлаган йўл — халқ йўлидир.

Яна: биз деҳқонларга ер беряпмиз. Бунинг натижаси дастлабки йилиёқ самара бермоқда. Чунончи, бу йил Сурхондарёда полиз, сабзавот маҳсулотлари бултургидан ва бошқа жойлардагидан сезиларли даражада арзон. Чунки маҳсулот кўп, сифати яхши. Ваҳоланки, бундан беш-олти йил илгари деҳқоннинг ерга хўжайинлиги ҳақида ҳатто хаёл қилиб, ҳам бўлмас эди. Шундай қилиб, мулкка муносабат тубдан ўзгармоқда ва бу истиқлол манфаатларини мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда.

3. Иқтисодий ислоҳотларнинг тўғаноқлари йўқ эмас. Тармоққа раҳбарлик қиладиган кўпгина «оралиқ» ташкилотларнинг раҳбарлари хусусийлаштиришнинг йўлига ғов бўлиб туришибди. Чунки асосий воситалар хусусийлашса, уларнинг мартабасига путур етади-да. Молиявий муносабатларда жаҳон андозаларига иложи борича тезроқ ўтишимиз керак. Чет элнинг илғор технологияси Ўзбекистонга жуда сустлик билан кириб келяпти. Бунинг сабабларини ўрганиб, уларни зудлик билан ҳал этиш керак. Тўртинчидан, банк тизими чуқур ислоҳотларга муҳтож. Биз ҳаммамиз ишни шундай ташкил этишимиз керакки, Ўзбекистон манфаати асосий байроқ бўлсин.

«Халқ сўзи» мухбири
Т. РАЗЗОҚ ёзиб олди.

НАВОИЙ ҒАЛЛАКОРЛАРИ ЗАФАРИ

Навоий вилояти ғаллакорлари ғалаба қучдилар: давлат хирмонига белгиланган 30 минг тонна ўрнига 31 минг тоннадан ортиқ дон тўкилди. Бу ўтган йилгидан 15 минг тонна кўпдир. Меҳнат муваффақиятига гектар бошига 30-33 центнердан ҳосил кўтарган Хатирчи, Навоий, Конимех туманлари ғаллакорлари салмоқли ҳисса қўшди.

(ЎзА).

ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

Риштон туманидаги М. Келдиев номли жамоа хўжалигида Фарғона вилояти қишлоқ хўжалиги ходимларининг йиғилиши бўлди.

Унда Вазирлар Маҳкамасининг ярим йиллик якунларига бағишланган йиғилишида мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов сўзлаган нутқдан ҳамда 1995 йил пахта йиғим-терими мавсумини ўтказишнинг ташкилий-иқтисодий чора-тадбирлари тўғрисидаги қароридан келиб чиқадиган вазифалар муҳокама қилинди. Йиғилишда вилоят ҳокими М. Исломов сўзга чиқди.

КЎРГАЗМАЛИ СЕМИНАР

Навоий туманида вилоят шаҳар ва туманлари ҳокимларининг семинар-кенгаши бўлди. Уни вилоят ҳокими Ҳ. Ғаффоров бошқарди.

Семинар қатнашчилари Навоий тумани ҳокими М. Шамсиевнинг «туманга раҳбарлик қилиш услуби ва усули ҳақидаги» ҳисоботини тингладилар, туман ҳокимлиги ахборот-услубхонаси ва депутатлар қабулхонаси иш фаолияти билан танишдилар. Улар, шунингдек, Кармана шаҳридаги деҳқон бозори, Карманадаги сув ҳавзаси ва теннис кортининг очилиш маросимида иштирок этдилар.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЛЮТА БИРЖАСИДА

Ўзбекистон Республикаси Валюта биржасида 1995 йил 1 августда бўлиб ўтган савдода Ўзбекистон Республикасининг хорижий валютада операцияларни амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган банклар иштирок этди.

Сотув ҳажми 21,86 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Бир АҚШ долларининг қиймати — 31,20 сўм даражасида қайд этилди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1995 йил 4 августдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади. *)

1 Австралия доллари	23,11
1 Австрия шиллинги	3,18
1 Англия фунт стерлинги	50,00
10 Бельгия франки	10,87
1 Голландия гульдени	19,98
10 Греция драхми	1,39
1 Дания кронаси	5,77
1 АҚШ доллари	31,20
1 Миср фунти	9,19
1 Ирландия фунти	51,25
1 Исландия кронаси	0,50
10 Испания песети	2,62
100 Италия лираси	1,97
1 Канада доллари	22,97
1 Қувайт динори	103,90
100 Ливан фунти	1,93
1 Германия маркаси	22,39
1 Норвегия кронаси	5,07
10 Португалия эскудоси	2,15
1 Сингапур доллари	22,31
1000 Туркия лираси	0,69
1 Финляндия маркаси	7,44
4 Франция франки	6,50
1 Швеция кронаси	4,41
1 Швейцария франки	27,06
1 ЭКЮ	41,63
10 Япония иенаси	3,44
1000 Россия рубли	7,08
1 Эстония кронаси	2,82
1000 Украина карбованеци	0,21
1 Латвия лати	60,47
1 Литва лити	7,80
1 Қозоғистон тенгеси	0,54
1 Молдова лейи	6,88
1000 Беларусь рубли	2,71

Марказий банк 1995 йил 4 августдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси махсус пул алмаштириш пунктларида фойдаланиш учун нақд АҚШ долларининг қуйидаги тижорат қийматини белгилади:

— Сотиб олиш қиймати: 1 АҚШ доллари — 31,20 сўм.

— Сотиш қиймати: 1 АҚШ доллари — 31,20 сўм.

Хорижий валютани сотиш чоғида сўм билан восита ҳақи олинади.

*) — Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.

* ЯНГИЛИКЛАР * ФАКТЛАР * ВОҚЕАЛАР *

ЎЗБЕКИСТОН: ИСТИҚЛОЛ ОДИМЛАРИ

"Халқ сузи" ва ЎзА мухбирлари хабар қиладилар

ШТАБ ЙИҒИЛИШИ

Бухоро вилоятининг Қоровулбозор туманида бунёд этилаётган нефтни қайта ишлаш заводида штаб йиғилиши бўлди. Уни республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков бошқарди.

Йиғилишда қурувчилар ўтган етти ой давомида 745 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажаргани таъкидланди. Нефтчилар шаҳарчасида маданий-маиший иншоотлар ҳам жадал қурилмоқда. Бироқ, ҳамма ишларни ҳам кўнгилдагидек деб бўлмайди. Масалан, «Ўзсувқурилиш» концерни, «Қаршиқурилиш» трести ўзларига бириктилган участкаларда ишни яхши ташкил этмаган, айрим объектлар лойиҳсини етказиб бериш чўзиб юборилмоқда. Йиғилишда ана шу камчиликларни тездан тугатиб, завод қурилишини янада жадаллаштириш чора-тадбирлари белгиланди.

Йиғилишда республика Бош вазирининг ўринбосари Р. Юнусов, Бухоро вилояти хокими М. Раҳмонов қатнашди.

КУНИГА 200 КИЛОГРАММДАН

Беруний шаҳридаги гўшт комбинати очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятига айлантирилгач, тайёр маҳсулот тури кўпайди.

Куни кеча бу ерда Италия технологияси асосида ишлайдиган колбаса цехи очилди. Унда ҳар куни 200 килограмм маҳсулот тайёрланмоқда.

ТАЛАБАЛАРГА ИМТИЁЗ

Бухоро вилоятидаги олий ва ўрта махсус билим юртларида ҳамда ҳунар-техника билим даргоҳларида ўқиётган 30 мингдан зиёд талаба шу йилнинг 1 августидан бошлаб шаҳарлараро йўналишларда қатнаш учун йўлкира ҳақининг 50 фоизи миқдорида чипта ола бошлади.

Бу борадаги харажатларни «Бухоротранс» вилоят давлат ҳиссадорлик бирлашмаси даромади ҳисобидан қоплайдиган бўлди.

БАЙРАМ ШАРАФИГА

Бўка туманида ҳам мустақиллигимизнинг тўрт йиллигига қизғин ҳозирлик кўрилмоқда.

Байрам арафасида туманда 422 ўринли янги мактаб, деҳқон бозори, учта чойхона, иккита тегирмон, қирқдан кўпроқ хусусий дўкон ва бошқа иншоотлар ишга тушади. Эски бозорда ҳунармандчилик мажмуи барпо этилмоқда.

«ХЎЖАИКОН» ЁРЛИҒИ БИЛАН

Сурхондарё вилоятининг Хўжаикон туз комбинатида Американинг «Трейден Корпорешин» фирмаси тайёрлаган маҳсулотни халтачаларга жойлайдиган ускуна ўрнатилди. Энди йилига савдо тармоқларига «Хўжаикон» ёрлиғи ёпиштирилган 100 минг тонна ош тузи жўнатиш имконияти яралди.

СУРАТДА: ишчи Д. Алиёров.

ЯНГИ АЭРОПОРТ

Аэропорт шаҳар дарвозаларидан бири ҳисобланади. Меҳмонларнинг қутлуғ қадами шу даргоҳдан бошланади.

Унинг ташқи ва ички кўринишига қараб шу юрт ҳақида фикр юритилади. Андижонда қурилиши мустақиллик байрамига ниҳоясига етказиладиган аэропорт ҳам шундай иншоотлардан бўлади. Шарқона миллий услубда қад кўтараётган бу бинога мос фавворалар, гулу гулзорлар кўзни қувонтиради.

ЯНГИЛИКЛАР * ФАКТЛАР * ВОҚЕАЛАР

ФЕРМЕР НЕГА КЎЗИГА ЁШ ОЛДИ?

Ўн қиз, бир ўғилни тарбиялаб, рўзғор тебратиб келган аёлнинг фермер бўлишининг ўзи қизиқ-да. На маълумоти бор, одамлардек қилни қирқ ёрадиган иқтисодчи ҳам эмас...

— Дадаси, — деди Гулсара опа бир куни Мунис акага, — беш-ўнта мол қилиб, ер олсак бўлмайдими?

Турмуш ўртоғининг бу таклифи унга маъқул тушди.

Эрта баҳорда «Миродилжон» фермер хўжалиги учун бир гектар ер берилди. «Тадбиркорбанк»дан 66.800 минг сўм-купон қарзга олинди. Моллар сони 45 тага етказилди. Хўжаликнинг 25 гектарлик майдонидаги бир бурчак — улар учун ажратилган ерга маккажўхори экилди. Аммо оғзи энди ошга етди, деганда югур-югурлар бошланди. Хўжалик раҳбари эндигина ҳосилга кирган маккаларни ўриб ташлашни буюрди:

— Буғдой экамиз, майдонни бўшатинглар, — деди у.

Оила аъзоларининг бор умиди маккажўхоридан эди. Пояси озуқа бўлса, донини қишга ғамлаб ем қиламиз, деб ўйлашганди. Бармоқ тишлаб қолаверишди. Бўлбўлчилик билан ўра қазилиб, силос бостирилди.

— Муқим фойдаланган ер беринглар, — деди Гулсара опа.

— Буғдой сепилган майдондан оласиз, — жавоб қайтаришди раҳбарлар.

Орадан вақт ўтиб, маҳаллага яқин жойдан «Муродилжон» фермер хўжалиги учун ер ажратилди.

Қизиғи шундаки, фермерга ер берилди-ю, уни гектарга киритишмади. Дала бошига боришганда:

— Ер сеники эмас, кўзингни каттароқ оч, — дея қўрқитишди уларни.

Улар кимлар эди?

— Хўжаликнинг дончилик бригадаси бошлиғи Абдуҳалил Сарибоев гиж-гижловига учган маҳалладаги айрим кишилар.

— Бир гал, — сўзлайди Гулсара опа. — Икки қадам нарида хўжалик раиси Маҳаматраҳим Худойбердиев турувди. Лом-мим демади. Қўлига куч берганлар эса юз-кўзимга човут сола бошлашди. Аранг қочиб қутулдим. Айбим нима? Бошқаларга қараганда аввалроқ ҳаракат қилиб иш бошлаганимми? Тўғри, қишлоғимизда аҳоли зич. Лекин қўлни қовуштириб тураверишкеракмиди?

Фермер аёл туман раҳбарлари ҳузурига борди. Натижа бўлмади. Ниҳоят вилоят деҳқончилик саноати уюшмаси қошидаги деҳқон (фермер) хўжаликлари ассоциацияси мутасаддиларига учради. Эрта баҳорда ассоциациянинг етакчи мутахассиси Комилжон Валиев туман ҳокими А. Жалилов раҳбарлигида мутахассислар, ички ишлар бўлими раҳбарларини масалани жойида ҳал қилиш учун хўжаликка таклиф этди. Ҳокимнинг ўзи фермер учун ажратилган ерга қозиқ қоқди.

Лойқаланган сувлар тинди. Асаббузишларга чек қўйилган бўлди. Ғалла пишгач, туман ҳокими бошчилигида бир гуруҳ мутасаддилар машинада фермер хўжалиги даласига келишди.

— Кечаси соат ўн иккилар эди — дея эслайди Мунис Имонбоев. — 12 нафар ҳашарчи кун бўйи ишлаб чарчаган, 4 гектар майдондаги ғаллани қўлда ўришганди-да. «Донни юкла!» — дейишди. Болаларга азоб бермайлик, эрталаб жўнатайлик, десам кўнишмади. Дала ўртасига уюлган буғдой донини тўкиб-сочиб, машинага ортишди. Меҳнатингни қадрламаганларига ачинасан.

Маълум бўлишича, фермер қилган ҳаражатларни жамоа хўжалиги тўлашга кафолат берган экан. Қолаверса, туманнинг дон тайёрлаб сотишга алоқадор ташкилоти фермер билан ғалланинг тенг ярмини давлатга сотиб бериш борасида шартнома ҳам тузган. Келишувдаги 12.600 кило донни шартномачилар йиғиштириб олиб кетишган. Энди фермерга ҳар кило буғдой учун 2 сўм 40 тийиндан ҳақ тўланиши керак.

— Мен саводсиз бўлсам, на ўқишни, на ёзишни биламан. Инспекциядагилар қўл қўйиб, муҳр бос дейишса, айтганларини қилибманда, — таъкидлайди Гулсара опа.

— Бекор гап, — инкор этади туман ҳокими А. Жалилов. — Ўзи йил бошида ғаллани қандай сотаман ёрдам беринглар, деб ҳузуримга келган.

Кимнинг айтгани тўғри, ёлғиз ўзига аён. Лекин икки ўртада шартнома борлиги ҳақ гап.

«Миродилжон» фермер хўжалиги аъзоларининг «қўли боғланмаганда» ҳар гектар ердан 31 центнердан эмас, ундан кўпроқ ҳам ҳосил олиши мумкин экан. Масаланинг иккинчи томони шуки, чорвачиликка ихтисослашган хўжаликда гектарларга кўзда тутилган экинлар экилмаса, молларнинг маҳсулдорлиги тушиб кетмайдими? Ўтган йили улар 4200 кило гўшт, 13,5 тонна сут сотган эдилар. Бу йил нима бўлади? Хозиргача 1350 кило гўшт, 5 тонна сут етиштирдилар. 8 та буқа сўйишга тайёр турибди.

Ушбу мақолани тайёрламасимиздан аввал туман ҳокимлиги тадбиркорликка алоқадор мутахассисларни йиғиб, Г. Имонбоевага тааллуқли воқеаларни батафсил ўрганиб чиқди. Хўжалик раҳбари М. Худойбердиев фермер хўжалигига қарши эмаслигини айтиб, ўзини оқламоқчи ҳам бўлди.

— Менга қарши қандайдир гуруҳ борга ўхшайди, — деди у. — Балким, обрўйимни тўкиш учун атайлаб ҳар хил найранглар қилишаётгандир.

Уюшма тафтишчиси Шавкат Солиев эса ғафлат уйқусидаги одамнинг босинқиришини қилди:

— «Миродилжон» фермер хўжалигига ер ажратиш тўғрисида туман ҳокимлигининг қарори уюшмага келмаган, — деди у. — Фермер қарорни ҳам, бир гектар ерни ҳам яшириб юрибди.

Во, ажаб, тафтишчи нималар деяпти?!

... Булоқбошидан қайтар чоғимиз, Гулсара Имонбоева кўзларига ёш олиб:

— Энди ишлашга имкон беришса керак-а? — деб сўради.

— Ер сизники, мулк тасарруфингизда, — жавоб қайтарди Комилжон Валиев.

Фозилжон ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• Биз ва жаҳон

КОНРАД АДЕНАУЭР ЖАМҒАРМАСИ

Маълумки, Германиянинг Конрад Аденауэр жамғармаси республикамизда фаолият бошлаганига анча вақт бўлди. Айтинг-чи, ушбу жамғарманинг мақсад ва моҳияти нималардан иборат?

И. ШОҚОСИМОВ.
Тошкент шаҳри.

Бу саволга К. Аденауэр жамғармасининг Ўзбекистондаги вакили Волфганг Шрайбер қуйидагича жавоб берди:

— Жамғармамиз дунёдаги йирик халқаро сиёсий жамғармалардан биридир. У мамлакат ичида ва ташқарисида христиан -демократик ҳаракат тамойиллари асосида иш олиб боради. Маълумингизким, К. Аденауэр мамлакатимизда улуғ давлат арбоби сифатида алоҳида ўрин тутади. У 1949 йилдан (ГФР ташкил топгач) 1963 йилгача Германияда Федерал канцлер сифатида ҳукуматни бошқарди. Ва 1964 йилдан бошлаб жамғарма унинг номи билан атала бошланди.

Фуқароларнинг сиёсий онги шаклланишига кўмаклашиш, уларнинг Ватан олдидаги фуқаролик масъулиятининг теран англашига шароит яратиш жамғарманинг бирдан-бир моҳиятидир. Риовжланаётган мамлакатларга ёрдам кўрсатиш жамғармамизнинг асосий мақсади ҳисобланади. Бюджетимизнинг ярмидан кўпроғи шу мақсадларда сарфланади. Шуни ҳам айтишим кераки, жамғарманинг асосий маблағлари давлат томонидан ўтказиладиган молиявий ажратмалар, ҳайр-эҳсон пуллари, аъзолик бадалларидан тушадиган даромадлардан ташкил топган. Ҳозирги кунда 130 дан ортиқ мамлакатда халқаро ҳамкорлик асосида фаолият кўрсатилмоқда.

1993 йили Ўзбекистон Республикаси Президенти И. Каримов ГФРга расмий ташрифи чоғида жамғармамизни Ўзбекистон билан ҳамкорлик қилишга таклиф қилган эди. Шундан сўнг Тошкентда К. Аденауэр жамғармасининг минтақа бўйича вакиллиги очилди. Ўтган вақт ичида республика ҳаётида қатор ишларни амалга оширди. Айниқса, жамғармамиз ташкил этаётган семинарлар, конференциялар бошқарув ва фан соҳасида хизмат қилаётган мутахассислар учун ғоят фойдали бўлаётир.

Биз Ўзбекистон Республикаси Марказий Осиёдаги энг яқин ҳамкоримиз бўлиб қолади, деган умиддамиз.

«Халқ сўзи» мухбири
Фурқат САНАЕВ
ёзиб олди.

Гулистон туманидаги «Қизил тонг» жамоа хўжалиги механизаторлари пахта йиғим-теримида қатнашадиган техника воситаларини пухта шайлаб қўйдилар. Мўлжал ҳар гектар майдондан 25-30 центнердан ҳосил олишдир.

СУРАТДА: хўжалик раиси (чапда) Абдурашид Турдиев ва бош муҳандис Муҳиддин Тожибоевлар.

Х. МИРЗАКАРИМОВ олган сурат.

ҒИШТИНИ ПИШИРГАНЛАР БИНОСИНИ ҲАМ ҚУРИШАДИ

Урганч қурилиш материаллари заводи ҳиссадорлик жамияти — Хоразм вилояти қурилиш индустриясининг тўнғич корхоналаридан ҳисобланади. Бу ерда йилига 70-72 миллион дона силикат ғишти ишлаб чиқарилади. Аммо бугунги бозор иқтисодиёти шароитида ўнгу-сўлга қарамай нуқул ғишт ишлаб чиқараверишбилан корхона қозони қайнамаслиги жамоага аён бўлиб қолди. Шунга қарамасдан корхона маъмурияти ўз билганидан қолмади. Маҳсулот ишлаб чиқариш қизғин давом эттирила бошланди. Хўш, нега дейсизми?

— Харидорлар йўлини пойлаб кун ўтказишдан наф йўқ. Маҳсулотларимизга бўлган талабни ошириш мақсадида бошқача йўл тутдик, — дейди жамият бошқаруви раиси Худойназар Эшжонов, — яъни, хохловчи мижозларга ғиштнинг ўзини эмас, балки тайёр биноларни таклиф этяпмиз. Барпо этилган иморатларга харидорлар бисёр.

Жамоа раҳбарининг таъкидлаганича бор. Бунёд этилаётган бино ва иншоотлар сони ҳозирнинг ўзидаёқ ўндан ортиб кетди. «Тадбиркорбанк»нинг Урганч бўлими ва шу туман ишбилармонларининг буюртмаси эса аллақачон уддаланди. Банк учун данғиллама қўш қаватли бино ва «Тадбиркорлар маркази» атиги бир неча ой ичида қад ростлади. Бундан олинаётган мўмай даромаднинг катта қисмини корхона цехларини таъмирлаш, кенгайтириш, янги қувватларни ўрнатиш, ободонлаштириш, ишчи-хизматчилар учун турар-жойлар барпо этишга сарфланаяпти.

Омилкор жамоанинг ютуғи шунинг ўзидангина иборат эмас. 1993 йилдан буён корхонада 400 га яқин янги ишчи ўринлари очилиб, жами ишловчилар сони 700 тага етди. Бундан ташқари корхона қошида очилган тикувчилик, тўқувчилик ва чилангарлик сингари халқ истеъмоли буюмлари тайёрлаш цехларига юздан зиёд ҳунарманд эркак-аёллар қабул қилинди.

Хуллас, урганчлик ғишт ишлаб чиқарувчиларнинг омади чопаяпти. Бундай натижаларга омилкорлик ва тадбиркорлик саъй-ҳаракатлари туфайлигина эришдилар.

Абдулла СОБИРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

САЙЁРАМИЗ САДОСИ

УРУШНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШГА ЧАҚИРДИ

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош котиби Бутрос Ғолий Хорватия ҳукумати ва Серб краинаси раҳбариятини кенг кўламли уруш ҳаракатларининг олдини олишга даъват этди.

3 август куни Женевада Хорватия ва Серб краинаси раҳбарияти ўртасида музокаралар ўтказилди. Собиқ Югославия бўйича тинчлик конференцияси мувофиқлаштирувчи қўмитаси ҳамраиси Т. Столтенберг бу музокараларда Хорватия томони ҳам иштирок этишга розилик билдирганини айтди.

ЁҚЛАБ ФИКР БИЛДИРИШДИ

Миср Президенти Ҳусни Муборак ва Иордания подшоҳи Ҳусайн Искандарияда журналистлар билан учрашув чоғида Яқин Шарқда тинчлик ва барқарорликка эришиш жараёнини янада тараққий эттириш зарурлигини таъкидлади.

Икки давлат раҳбарлари араб мамлакатларининг Форс кўрфазидаги урушдан сўнг сусайган бирдамлигини тиклашни ёқлаб фикр билдирдилар.

ЯДРО СИНОВИГА ҚАРШИ — ВЕЛОПОЙГА

Даниянинг Орхуз шаҳрида Франциянинг ядро синовларини бошлаш ҳақидаги қарорига норозилик шиори остида велопойга бошланди.

Пойганинг дастлабки босқичида Дания бош вазири Поуль Расмуссен етакчилик қилди. Норозилик намойишида 50 нафарга яқин данияликлар иштирок этмоқда. Улар орасида Вазирлар Маҳкамаси аъзолари, таниқли сиёсатчилар бор.

ТЕЛЕКОРПОРАЦИЯ СОТИЛДИ

«Вестингаус электрик» саноат корпорацияси АҚШдаги энг йирик телерадиоэшиттириш корпорацияларидан бири бўлган «Си-Би-Эс» корпорациясини сотиб олганини маълум қилди.

Бу сўнгги икки кун ичида етакчи Америка телекомпанияларига оид иккинчи келишувдир. Ўтган душанба куни «Уорлд дисней» корпорацияси 19 миллиард долларга «Эй-Би-Си» телекомпаниясига тегишли бўлган «Кэпитал ситиз — Эй-Би-Си» компаниясини харид қилган эди.

ҲАРБИЙ ҲАРАКАТЛАР ТЎХТАСА КЕРАК

Чеченистон қуролли тузилмалари бош штаби бошлиғи Аслан Масхадов ўз бўлинмаларига «қуролли тузилмаларнинг ихтиёрий равишда қурол, ҳарбий техникани топшириши ҳамда федерал қўшинларни Чеченистон Республикаси ҳудудидан босқичма-босқич олиб чиқиш юзасидан қўйилган вазифаларни бажариш» тўғрисида буйруқ берди.

Буйруқда тузилмаларга 2 августдан бошлаб ҳарбий ҳаракатларни тўхтатиш топширилган.

ФЕСТИВАЛ ОЧИЛДИ

Қозоғистон пойтахтида Евроосиё мамлакатлари биринчи халқаро санъат фестивали очилди.

Анжуман буюк қозоқ шоири ва мутафаккири А. Қўнанбоев таваллудининг 150 йиллигига бағишланган. Фестивалда Россия, Украина, Беларус, Ўзбекистон, Қирғизистон, Буюк Британия, Германия, Финляндия ва бошқа мамлакатлардан таниқли санъат усталари иштирок этмоқда. Санъат анжумани бир ҳафта давом этади.

СУРАТДА: Вильнюс Архикафедраси.

НАВБАТДА ТУРУВЧИЛАР КАМАЙДИ

Россия Федерацияси қурилиш вазири Е. Басин мамлакатда жорий йилда 44 миллион квадрат метр ҳажмдаги уй-жой фойдаланишга топширилишини айтди.

Унинг кафолат беришича, Россияда ўтган йили уй-жой учун навбатда турганлар сони 1 миллион 200 минг кишига қисқарган.

• Бир шикоят изидан

Бозор иқтисодига ўтиш шароитида аҳолига яратилган қулайликлардан бири — уй-жойларни хусусий мулк қилиб бериш бўлди. Энди давлат уйларида яшовчилар хонадонларидаги иссиқ сув, совуқ сув, иситиш, газ тармоқларини ўзларининг ихтиёрларига олишди. Ундан қанчалик эҳтиёткорлик билан, доимо назоратда тутган ҳолда фойдалансалар ўзларига яхши, яъни чўнтакларига фойда.

САРСОН-САРГАРДОНЛИКДА

Чунки айрим тўралар одамларни қишда қоғоз билан иситиб, чанқовини сиёҳ билан қондиришмоқчи

Лекин қаватли уйларда шундай муаммолар чиқиб қолдики, одамлар дардларига даво излаб, идорама-идора сарсон-саргардон бўлиб юришибди. Гап шундаки, хонадонларгача бўлган иситиш, канализация, иссиқ ва совуқ сув тармоқларидан фойдаланишни назорат қилиш, ишлаштиш ва таъмирлаш туман ҳокимликлари ва уларнинг жойлардаги бўлимлари зиммасига юклатилган.

Туманлардаги хусусий уйлардан фойдаланиш ижара корхоналари эса, аҳоли билан шартнома тузишган. Яъни, ушбу корхоналар хонадонларгача бўлган барча тармоқларнинг бенуқсон ишлашини таъминлашлари, аҳоли эса бунинг учун ҳақ тўлаши лозим.

Афсуски, хусусий уйлардан фойдаланиш ижара корхоналари вакиллари одамлардан пул талаб қилишни билишади-ю, ўз бурчларини бажаришга келганда турли баҳоналарни излаб кўпчиликни саргардон қилишади. Натижада хонадонларда ҳафталаб иссиқ, совуқ сув бўлмайди. Қишнинг қаҳратон кунларида совуқдан дилдираб ўтиришади. Уларнинг ҳақли талаблари инобатсиз қиловеради. Ана шундан кейин югур-югур, ёз-ёзлар бошланади. Кошки шулар билан иш битса?

Таҳририятта Чилонзор туманининг 16-мавзесидаги 10-уйда истиқомат қилаётган 58 киши номидан келган қуйидаги хат фикримизнинг далилидир.

«Ушбу хатни ёзишимга сабаб, мазкур уйга 1986 йилда кўчиб келганмиз. Охирги тўрт йил мобайнида тегишли ташкилотлар томонидан уйимизга хизмат кўрсатиш хўжакўрсинга бўлганлиги сабабли уйимиз ертўласи доимо ботқоқни эслатиб туради. Натижада ёзда чивиндан ухлолмаймиз. қишда эса совуқдан чопон-пальто кийиб ўтирамиз.

Бундай қийин аҳволдан қутқаришларини сўраб, туманда бормаган жойимиз қолмади. Доим ваъда беришади. Ёки у ёки бу ишни бошлашади-ю, ташлаб қўйишади. Масалан, 1993 йил 8 июнда ЖЭК бошлиғи К. Ирисметовга бордик. Фойдаси бўлмади.

Кейинчалик қишда иситиш тармоқлари ишламагани туфайли ёрдам сўраб Чилонзор тумани ҳокими А. Алиевга мурожаат қилдик. Яна ваъда. 22 февралда туман ҳокими ўринбосари В. Каримжоновнинг ҳузурида ҳам бўлдик. «Сабр қилинглар, ҳаммаси яхши бўлади», — деди у.

Лекин яхши бўлиш ўрнига, аҳволимиз ёмонлаша борди. Ноилож ўтган йил 16 декабрда Олий Мажлисдаги ўртоқларга учрашдик. Шундан сўнг ишлар бироз жонлангандек бўлди. Айрим ишлар бажарилди. Лекин уйимиз ертўласи капитал таъмирланмаса бўлмайди. Ҳамон ичи тўла сув. Юқори қаватларга сув чиқмайди, чой қайнатиш учун челак кўтариб, сарсон бўлиб юрибмиз. Бу тўғрида яқинда, бундан бир ойча олдин туман ҳокимига, унинг муовинига 116-хусусий уйлардан фойдаланиш ижара корхонаси бошлиғи О. Солиевга хат билан мурожаат қилганмиз. Улар қўлларини қўлларига уришмаяпти».

Биз ушбу хатни олгач, Чилонзор туманидаги 16-мавзе 10-уйда бўлдик. Дарҳақиқат уй ертўласини сув босган. Кўпчилик бир неча кунлаб иссиқ сув тугул совуқ сув ҳам бўлмаслигини куюниб гапирди. Атроф ифлос. Ертўлалардан кўнгилни айнитувчи ҳид анқийди. Хулласи, уйдагиларнинг аҳволи оғир. Ёз ўтиб, куз яқинлашган сари совуқ кунларни эслаб одамларнинг юраги безиллайди.

— Қиш ғамини ёзда е, — деганлар, дейди 63-хонадонда яшовчи А. Қодиров. — Шуни назарда тутиб, ҳар йили ёзда шаҳар ва туман ҳокимликлари аҳоли уй-жойлари, мактаб, боғча, ишлаб чиқариш корхоналарини қишки мавсумга тайёрлаш бўйича қарорлар қабул қилишади. Уларга мувофиқ тадбирлар ишлаб чиқилади. Яъни тўралар уйларимизни қоғоз билан иситишмоқчи, сув ўрнига сиёҳ ичиришмоқчи бўлишади, шекилли. Сабаби, хўжакўрсинга тузилган тадбирлар амалга ошмайди. Қани энди халқни алдаган ҳар бир кўзбўямачи одамлар сувсиз қийналгани, совуқда изиллаб азият чеккани учун моддий жавобгар бўлса!

Мана бу хатни Собир Раҳимов туманидаги Шифокорлар шаҳарчаси Ғ-30 мавзе 2а уй, 19 хонадонда истиқомат қилувчи фуқаро, Тошкент давлат техника дорилфунуни доценти Шавкат Шоюсупов шу уйда яшовчилар номидан ёзибди.

«Хурматли редакция! Биз яшаб турган уйимизга кўчиб кирганимизга 17 йилдан ошди. Аввалига 4-5 йил қийналмай яшадик. Сўнгра бирин-кетин ишкали чиқа бошлади. Хонадонларимиз ичидаги тармоқларни ўзимиз тўғрилаймиз. Аммо уй ичи яхши бўлса-ю, у ёғи расво бўлса, ёмон экан. Мана, қарийб 10 йилки, қишда иситиш тармоғи тўла ишлаган, батареялар яхши қизиган, иссиқ, совуқ сув мунтазам келиб турган йилнинг ўзи йўқ. ЖЭКдагиларга, ҳокимиятга қатнайвериб, ариза ёзавериб чарчадик.

Туманимиз раҳбарларининг антиқа одати бор. Агар бирор ерда хусусий уйлардан фойдаланиш корхонаси раҳбари нўноқлик қилиб ишни уддалай олмаса, ваъда бераверир, ваъдасини бажаролмаса, уни бошқа ҳудуддаги худди шундай корхонага бошлиқ қилиб қўйишади. Унинг ўрнига келганига илгариги бошлиқнинг гапини эслатсангиз, «Мен янгиман, илгариги воқеалардан хабарим йўқ», деб елка қисади.

Қарабсизки, югур-югур, ёз-ёз янгидан бошланади. Ойлар,йиллар ўтиб, у ҳам вазиятдан хабар топгач, ваъдани қуюқ қилади. Иш бажаришга келганда эса тўсатдан уни бошқа ердаги бошлиқ ўриндиғида кўрасиз. Жабрини эса биз тортаяпмиз. Уйларимизнинг ертўласидаги қувурларни шу йил янгилаймиз, деб ўтган йили қишда ваъда беришганди. Мана икки йил ўтаяптики ўзгариш йўқ.

— Яқинда ЖЭК ходимлари уйимга келиб, нега пул тўламайсан, деб дўқ қилишди, — дейди 24-хонадонда истиқомат қилувчи Ғоибназар Собиров. — Мен ҳақ тўлашни рад этдим. Боиси, бундан 3-4 бурун томимиздан чакка ўтиб, у таъмир талаб бўлиб қолган эди. Уй-жойдан фойдаланиш идораси, туман ҳокимлигига қатнайверганимдан сўнг «Майли, уйингизни таъмирлаймиз» — деб ваъда беришди. Лекин амалга ошмади.

Ҳозир уй-жойларимиз хусусийлаштирилган. Хонадон ичи майли, лоақал ертўладаги тармоқларни тузатишса кошкийди! Қаҳрамон Авазов, Файзулла Иброҳимов, Абдуҳошим Абдукаримов, Суннат Аҳмадназаров ва бошқа фуқаролар уларнинг гапини юз фоиз тасдиқлашди.

Мана бу шикоятни Юнусобод туман, 9-мавзе, 22-уйда яшовчи 15 киши имзо чекиб йўллабди. Унда, хусусан, шундай дейилади:

— «Ҳурматли редакция! Биз қуйидаги имзо чекувчилар 1987 йилдан шу уйда яшаймиз. Кейинги 8-10 йилдан бери бирон йил йўққи, ертўламиз сувга тўла бўлмасин. Биринчи қаватдагилар хонадони захлаб кетаяпти. Юқори қаватдагилар чивин дастидан безор. Уй олдидан ўтсангиз қўланса ҳиддан томоғингиз бўғилади.

Ана шу камчиликларни тузатиб беришни сўраб, хусусий уйлардан фойдаланиш ижара корхонасига, туман ҳокимлигига бир неча бор мурожаат қилавериб, ушбу идораларнинг эшигини қоқавериб чарчадик. Энди додимизни кимга айтишни билмай доғдамиз».

Кўриниб, турибдики, шикоятлар турли жойдан. Аммо мазмун-моҳияти бир хил. Аҳолини иссиқ, совуқ сув, иссиқлик билан таъминлашга даъват этилгани мутасаддиларнинг бепарволиги, масъулиятсизлиги туфайли узоқ йиллардан бери ишлари битмай, сарсон-саргардонлар. Чунки уларда эртага сувсиз қолмасликлари, совуқда қалтирамасликларига ишонч йўқ.

Аслида ишонч, кафолот бўлиши керак. Зеро, энди эскича ишлаш, бировларнинг ҳисобига тўраларча яшашдан воз кечиш пайти келди. Олинмаган маҳсулот, бажарилмаган иш учун ҳақ тўланаверадиган замонлар ўтди. Одамлар ҳақ-ҳуқуқини тушуняпти. Ҳокимликлардаги мутасадди ўртоқлар, аввало, аҳоли билан тузилган шартнома шартларини бажариб қўйишлари, сўнгра хусусий уйларда яшовчилардан қилинган иш учун пул талаб қилиш кераклигини билиб қўйишса ёмон бўлмасди. Ана шунда одамлар сарсонгарчиликдан, улар эса турли маломатлардан қутулишармиди?!

Каримжон РИХСИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ташкилот Тошкентдаги омборидан

COMPAQ, AST, IBM, RANK XEROX, ATARI каби дунёдаги етакчи фирмаларнинг компьютерлари ва оргтехникасини яна сота бошлади.

1.COMPAQ Presario 486SX-33 (4)210(1.44+1.2)SVGA 0.28 =75000 сўм.
2. IBM PSNP 486SX-33 (4)240(1.44)SVGA 0.28=77000 сўм.
3. IBM PSNP 486DX-33 (4)240(1.44)SVGA 0.28=81000 сўм.
4. COLUMBIA 486DX2-66 (4)420(1.44)SVGA 0.28 =88000 сўм.
5. AST Advantage 486DX2-50 (4)420(1.44) SVGA 0.28=85000 сўм.
6. COMPAQ Presario 486DX2-50 (4)270(1.44+1.2) SVGA 0.28-83000 сўм.
7. COMPAQ SysPro 586 (32)12.1Gb =250000 сўм.
8. Fax XEROX-7017 =50000 сўм.
9. Sound Blaster Creative SB16+Speaker+Phone=9000 сўм.
10. CD-ROM 2-speed IDE=13000 сўм.
11. Нусха кўпайтирувчи аппарат SHARP SX-75000 (A3, тўларангли)-500000 сўм.
12. ATARI Games =3500 сўм.
13. AST FAXIMODEM 14400/14400 V32N42B(MNP5)INT8 =7000 сўм.

Оргтехника ҳамда уни ишлатиш учун зарур ашъёлар буюртма бўйича етказиб берилади.

Маълумот учун телефонлар: 54-59-20: 54-19-89.
Факс: 55-04-29.

• Ғалла мустақиллиги йўлида

Тайлоқ — Самарқанд вилоятининг энг кенжа тумани. Ташкил топганига энди тўрт йил бўлаяпти. Унинг ҳудуди нисбатан кичик бўлса-да, аммо мева ва сабзавот етиштириш, уларнинг ҳосилдорлиги бўйича республикадаги бу соҳага ихтисослашган йирик туманлар билан беллашишга қодир. Тайлоқликлар икки йилдирки, нафақат мева-сабзавот, балки дон етиштиришда ҳам ўзларини кўрсатишмоқда. Бу йил ҳам давлатга 7,5 минг тоннадан зиёд сара дон сотиб, вилоятда биринчилар қатори режани ортиғи билан уддаладлар. Бугун бу ерга тажриба ўрганганi Қашқадарё, Бухоро ва Тошкент вилоятининг айрим туманларидан ҳам вакиллар келишмоқда.

АГРОФИРМА САРА УРУҒЧИЛИККА АСОС СОЛДИ

Бу ерда яратилган «Улуғбек 600» нави таркибида 17-18 фоиз оқсил, 3 фоиз лизин моддаси бор

Бу муваффақиятнинг пойдевори 1993 йилнинг ёзида қўйилган эди. Туманда «Дон» агрофирмаси тузилди. Самарқанд қишлоқ хўжалиги институти профессори Тўрақул Хўжақулов ва тумандаги Улуғбек номли жамоа хўжалиги раиси Мусахон Тўраев бу ишнинг ташаббускори бўлишди.

Аслида бизда фан ва ишлаб чиқаришни бир-бирига боғлаш ҳақида кўп айтилади. Лекин гап амалиётга кўчганда эса...

Хуллас, Самарқанд вилоятидаги биринчи «Дон» агрофирмасига шу тариқа асос солинди. Хўжалик раиси Мусахон ака президент, Тўрақул Хўжақулов эса ўринбосар этиб тайинланди. Агрофирма унга аъзо бўлган хўжаликларни турли хил сара дон уруғи билан таъминлашни ўз зиммасига олди. Иш бошлаган пайтлари унга йигирмадан зиёд хўжалик аъзо бўлди. Бугун эса уларнинг сони қирқтадан ошиб кетди.

Ўтган икки йилги натижалар нимани кўрсатаяпти? Масалан, Самарқанд вилоятининг ўзидан агрофирмага аъзо бўлган хўжаликларда дон ҳосилдорлиги мунтасил ошмоқда. Тайлоқ тумани бўйича ўтган йили ҳар гектар суғориладиган ердан ўртача 34 центнердан ҳосил олинган бўлса, 1995 йилда бу кўрсаткич 43 центнердан ҳам ошиб кетди. Ҳолбуки, туманда бундан икки-уч йил аввал гектаридан 25—26 центнердан ҳосил етиштирилганди. Бу йил туманнинг «Жумабозор» ижара хўжалиги ҳар гектар ердан 50 центнердан, Улуғбек номли, «Боғизоғон», Амир Темур номли хўжаликлари ялписига 45 центнердан ҳосил олишга эришдилар.

Улуғбек номли жамоа хўжалигининг Ширинбой Бердиев бошлиқ 4-бригадаси ғаллакорлари ҳосилдорликни 76 центнерга, Р. Ризқулов бошлиқ 5-бригада 75 центнерга етказишди.

— Бу ютуқлар агрофирманинг, қолаверса олимлар ва деҳқонларнинг ўзаро ҳамфикр бўлиб ишлаши шарофати, — дейди Мусахон Тўраев. — Одамларимиз энди ҳар йили сара уруғ олиш, агротехникага амал қилиш қандай натижалар беришини ўз кўзлари билан кўришаяпти. Агрофирманинг асосий базаси бўлган хўжалигимизда «суперэлита» уруғи экиладиган ерлар бир йилда беш гектардан 127 гектарга етказилди. Бу йил ана шу ерлардан беш юз тонна сара уруғлик олдик. Демак, келгуси йилда бу заҳира 2500 гектар майдонга экишга етади. Қолаверса, ғалладан бўшаган ерларга маккажўхори, ловия, мош ва картошка экиб, улардан ҳам юқори ҳосил оламиз. Ҳозир олимлар билан ҳамкорликда икки йилда беш марта ҳосил етиштириш устида ишлаяпмиз.

Албатта, агрофирма тузилиши, бу ерда иш қандай йўлга қўйилганлиги билан таниш бўлмаган кишига агрофирма ва унга аъзо хўжаликлар ўртасидаги муносабат тушунарсиз бўлиши мумкин. Тўғри, агрофирма ғалла уруғини текинга тарқатадиган хайрия фонди эмас. Унга аъзо бўлган ҳар бир хўжалик агрофирма олдида маълум масъулиятни ҳам зиммасига олади. Айтайлик, агротехника тадбирларига қатъий амал қилади, мўлжалдаги ҳосилни йиғиштиргач, берилган ёрдам учун даромаднинг бир қисмини унинг ҳисобига ўтказади. Лекин энг асосийси хўжалик мунтазам сифатли уруғ билан таъминланади. Бунинг устига жуда арзон нархда. Яна бу хўжаликларда экилган ерлар мутахассис-олимларнинг доимий назоратида бўлади. Агар уруғ сифатсизлиги туфайли белгиланган ҳосил олинмаса, агрофирма хўжаликка жарима тўлайди. Лекин ҳозирча ҳеч ким уруғнинг сифатсизлигидан нолигани йўқ.

— Умуман ғаллачилик тараққиёти учун энг аввало селекция, уруғчилик ва агротехника ишларини ривожлантириш керак, — дейди агрофирма вице-президенти, профессор Тўрақул Хўжақулов. — Бунингсиз юқори ҳосил олишга кафолат йўқ. Биз иқлимимиз, шароитимизга мос янги, серҳосил навлар етиштиришимиз лозим. Шу нарса маълумки, ҳар қандай нав ўша жойга, иқлимга мослашган бўлади. Агрофирманинг асосий мақсади ҳам ана шу йўналиш бўйича иш олиб бориш — янги нав, сара уруғ ҳисобига ҳосилдорликни ошириш. Буни Канада, Голландия мисолида кўриш мумкин.

Тўғри, ҳали янги нав яратиш йўлида муаммолар кўп.

Агрофирмамизнинг афзаллиги ҳам ана шу муаммоларни ўзимиз ҳал қилишга эришаётганимизда.

Бу ерда саккизта янги нав яратилган. Ҳолбуки, 1990 йилда битта янги нав яратишга давлат 852,1 минг сўм (ўша пайтдаги нарх бўйича) сарфлаган. Агрофирма эса, айтиш мумкинки, ана шу пулларни давлатга тежаб бераяпти.

Маълумки, ўзбек халқи азалдан тўйимли буғдой навларидан фойдаланган. Ҳозир республикамизда кўп экиладиган «Сетецеррос-66» навида 12-13 фоиз оқсил ва 2 фоиз лизин моддаси бор. Агрофирмада яратилган «Улуғбек-600» навида эса бу кўрсаткичлар мутаносиб равишда 17-18 ҳамда 3 фоизга етказилган.

Буғдойнинг асл ватани Ўрта Осиё. Шу сабабли қадим замонлардан ота-боболаримиз ерга фақат сара уруғларни танлаб сепишган. Халқимиз оқ буғдойни кўпроқ ёқтиради. Шу сабабли қадимдан бизда «Туя тиш» деб атайдиган нав унидан кўпроқ истеъмол қилишган. Агрофирмада «Жасур» нави «Туя тиш» билан Италиянинг қаттиқ буғдойини чатиштириш орқали яратилди. У гектаридан 50—55 центнергача ҳосил беради.

Биз бугун нега кўп жойларда мўлжалдагидан кам ҳосил олаяпмиз? Бунинг сабабини уруғчилик қандай йўлга қўйилганлигидан қидириш керак. Ғаллачиликда жуда юқори кўрсаткичларга эришаётган мамлакатлар бу ютуққа қандай эришаяптилар? Улар энг аввало ҳар йили уруғни янгилашади. Фақат шу иш туфайлигина беш центнер қўшимча ҳосил олиш мумкин экан. Бизда эса хўжаликларга уруғни дон маҳсулотлари комбинатлари беради. Ҳолбуки, бу ташкилотлар уруғчилик муаммоларидан йироқ. Қолаверса, улар ҳеч иш бажармай, донни арзон қабул қилиб, ўша хўжаликнинг ўзига қимматга сотади, холос. Агар сифатли ва янги уруғ сотса-ку майли эди-я.

Гапнинг сирасини айтганда, Тайлоқдаги «Дон» агрофирмаси туфайли Самарқанд вилоятида уруғчилик базаси яратилаяпти.

Музаффар МУҚИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• Пахта-95

ҲОСИЛ ЧЎҒИ НИМАГА БОҒЛИҚ?

Қашқадарё вилоят агросаноат уюшмаси раиси Миркомил Мираков билан суҳбат

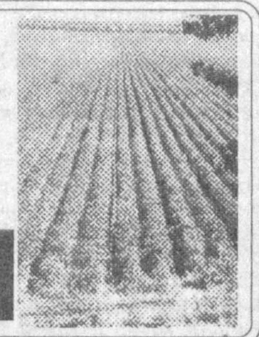

— Май ойининг учинчи ўн кунлиги бирмунча салқин келди. Бир неча кун сурункасига тунги ҳаво ҳарорати 10-11 даражани кўрсатиб турди. Ҳавонинг бу тахлитда совуши иссиқсевар экин-ғўза ривожига салбий таъсир қилди. Айрим жойларда шира тушиш хавфини туғдирди.

Мутахассис олимлар ғўзага шира тушиши унинг ҳосилдорлигига мутлақо таъсир ўтказмаслигини таъкидлашди. Аслида бундай эмас. Шира туфайли ғўза барги, унинг ўсиш нуқтаси зарарланади. Айрим ҳолларда ғўза барги тешилиб, ривожига путур етади.

Деҳқончилик саноати хизмати ходимлари, мутахассислар тажрибали деҳқонлар билан бамаслаҳат шира тушган ва шу зараркунанда хавфи бўлган майдонларда чопиқ тракторлари билан ғўзанинг илдиз қисмини юмшатишга, илдизларни қуёш ҳароратидан тўлиқ баҳраманд бўлишига асосий эътибор қаратилди.

Айрим туманларда ғўзанинг авжини тезлатиш мақсадида ҳатто, муддатидан анча олдин сув тарашга тўғри келди. Сувдан чиққан майдонлардан шира ариб, ғўзанинг ривожи анча олдинлаб кетди.

Шу кунгача вилоятдаги мавжуд 173 минг гектар майдон оби-тобида культивация қилинди. Ғўза парвариши борасида Қамаши тумани деҳқонлари амалга ошираётган тадбирлар ўз самарасини кўрсатмоқда. Тумандаги «Қорабоғ» жамоа-ширкат хўжалигида маданий ўғитлар кам ажратилаётгани ҳисобга олиниб, далага кўпроқ маҳаллий ўғит чиқаришга эътибор қаратилаяпти.

Тумандаги «Чим», «Фарғона», «Ғиштли» жамоа-ширкат хўжаликларида ҳам қорабоғлик деҳқонларнинг тажрибаси кенг қўлланилмоқда.

Бу йил вилоятимизнинг Ғузор, Нишон, Деҳқонобод, Косон ва Қарши туманларининг экин майдонларида чигиртка тарқалиши хавфи юзага келди. Вақтида кўрилган тадбирлар туфайли бу офатнинг олди олинди.

— Ўтган йилларга нисбатан кам миқдорда маъданли ўғитлар олинаётгани деҳқонлар ишини бироз бўлса-да мушкуллаштирмаяптими?

— Ер унумдорлигини оширишда маъданли ўғитлар ниҳоятда зарур. Чунки маъданли ўғитлар етишмаган тупроқда унган дон пуч бўлади. Ғўза қад ростлаб ривожланиши мумкин, лекин, чигити пуч, пахта толаси заиф, узилувчан ривожланади.

Шунинг учун ҳам маъданли ўғитлар ер мадори ҳисобланади.

Тўғри, мутахассислар далаларга кўплаб маҳаллий ўғит — гўнг, қўй қийи солишни тавсия этадилар. Лекин ҳамма жойда ҳам бунинг тўлиқ имкони йўқ-да.

Ҳозирги кунда хўжаликларимиз Фарғона ва Чирчиқдаги корхоналардан маъданли ўғитлар олаётганлари ҳолда вилоятимизга туташ, масофаси бир неча баравар яқин бўлган Навоий шаҳридаги кимё комбинатидан берилиши лозим бўлган қарийб 30 минг тонна маъданли ўғитларни ҳануз ололганимиз йўқ.

Агротехник қоидаларга кўра, ғўзани йиллик ўғит нормаси билан биринчи ва иккинчи сув тараш жараёнида озиқлантириш катта самара беради. Лекин кўриб турганингиздек, маъданли ўғитларнинг етишмаслиги бунга монелик қилиб турипти.

— Ғалла экинлари ҳисобига пахта майдонлари қарийб 10 минг гектарга камайтирилди. Бу пахта ялпи ҳосилининг озайишидан дарак бермайдими?

— Тўғри, пахта пайкаллари анчага камайтирилди. Лекин, у асосий деҳқончилигимиз бўлиб қолади. Чунки, пахта иқтисодиётимизнинг асосини ташкил этади-да. Ўтган йили қарийб 430 минг тонна пахта етиштиргандик. Бу йил ҳам ана шу кўрсаткични сақлаб қоламиз.

— Қандай омиллар эвазига ялпи ҳосил сақлаб қолинади?

— Алмашлаб экиш ҳисобига. Ҳар гектар ердан олинадиган ҳосил миқдорини 4-5 центнерга кўтаришни мўлжаллаб турибмиз.

Бу йил баҳорда алмашлаб экиш схемасига кирган, илгари ғалла, беда, сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштирилган қарийб 30 минг гектар майдонга чигит экилди. Ҳозир ана шу майдонларда ғўза авжи баландлиги билан ажралиб турибди. Ушбу майдонлардан кўзланган ҳосилни олишга ишончимиз комил. Қолган майдонларда ҳам ғўза парваришини сифатли ўтказилади.

Пўлат ГОДОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

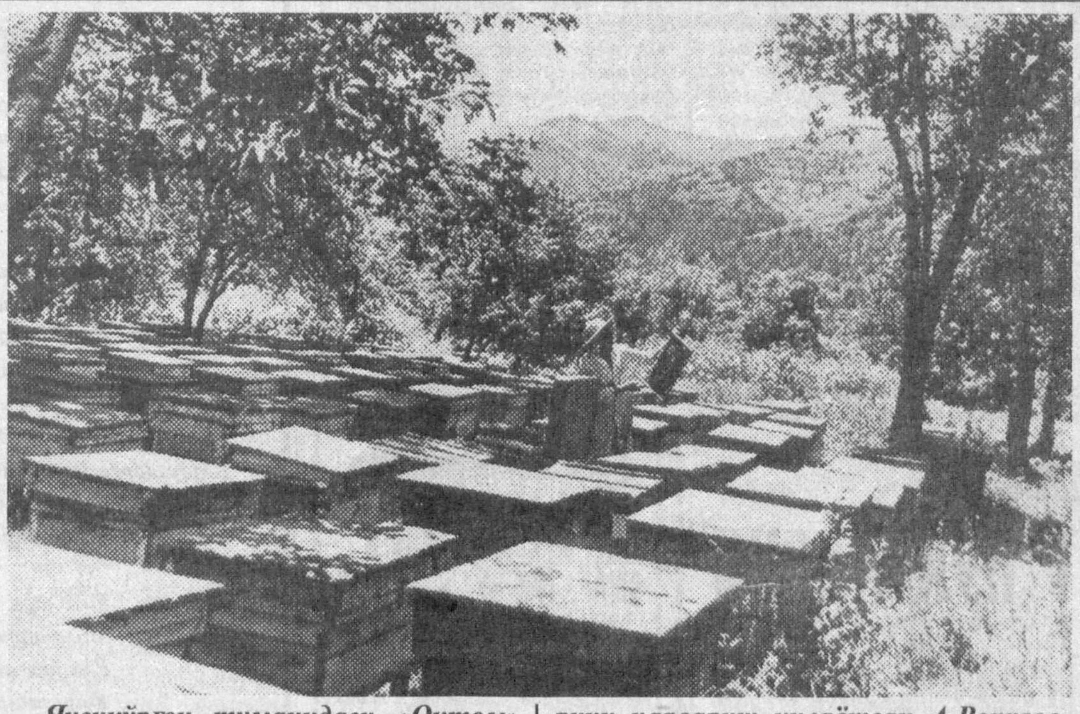

Янгиқўрғон туманидаги «Оқтом» жамоа хўжалиги асаларичилик бригадаси бошлиғи Абдукамол Воҳисов ўз касбининг усталаридан. Айни кунда Қирғизистон Республикасининг Подшо ота тоғ ёнбағрларида асаларилари парвариш қилаётган А.Воҳисов бошлиқ бригада бў йил 15 тонна шифобахш асал тайёрлашни режалаштирган.

СУРАТДА: Абдукамол Воҳисов.

Т. ҲАМРОҚУЛ олган сурат.

ЯНГИ МАҲСУЛОТ

Хива туманидаги «Сўғдиёна» хусусий корхонасида ип-калава чиқарадиган дастгоҳлар ўрнатилди.

Янгича технология асосида тайёрланадиган бу ип-калавадан иссиқ одеяллар тўқилади.

• Қаловини топса

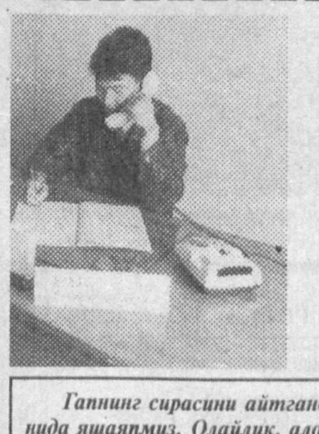

«ТЕЛЕФОН ҚИЛИШДАН БОРИБ КЕЛИШ ОСОН»

Ҳозирча кўпчиликни қийнаётган бу муаммонинг ечими топилди

Гапнинг сирасини айтганда, биз техника мўъжизалари замонида яшаяпмиз. Олайлик, алоқа воситалари орқали Тошкентнинг дарахтлар қуюқ соя ташлаган кўчаларидаги исталган хонадонда туриб АҚШ конгресс кутубхонаси билан алоқа боғлаш ва хоҳлаган китобнинг хоҳлаган бетидан ўз дисплейимизга кўчирма олишимиз ёки Париждаги «Максиме» кафесидаги кечки овқатлар тартиби билан танишишимиз ёхуд Японияning Хоккайдо ороли маҳаллий пароминининг иш режимини билишимиз мумкин. Ҳозирча эса...

Кейинги йилларда ҳар томонлама ривожланаётган халқаро иқтисодий алоқалар мамлакатимиз халқ хўжалигида жаҳон иқтисодиёти ютуқларини кенг жорий этиш имконини бермоқда. Жумладан, Германиянинг «Сименс-Никсдорф» фирмаси билан ҳамкорликдан салмоқли натижалар кутилмоқда. Айни пайтда мазкур фирманинг бир йиллик иш ҳажми 85 миллиард немис маркасини ташкил этиб, жаҳон компьютер бозорида энг олдинги ўринлардан бирини эгаллаб турибди.

Яқинда фирманинг маҳсулот сотиш бўйича директори Ян-Хендрик Бухман республикамизга ташриф буюрди. Визитдан кутилган мақсад «Сименс»нинг жами фаолияти доирасида маҳаллий фирмалар билан узоқ муддатли ҳамкорлик ва қўллаб-қувватлаш юзасидан, шунингдек, маҳсулот айрибошлаш, хизмат кўрсатиш ҳамда ахборот технологиясининг энг сўнгги ютуқлари даражасида ишлаб чиқаришни ташкил этиш бўйича келишувларга эришиш эди.

Айни пайтда Тошкентда «Сименс»нинг ваколатхонаси ишлаб турибди. Ўтказилган амалий семинар давомида Германиядан ташриф буюрган менеджерлар ўз ҳамкорлари билан яқиндан танишдилар. Тошкентнинг компьютерлар ишлаб чиқарадиган саккиз фирмаси биргаликда семинар ўтказиш учун махсус таклиф этилдилар. Улардан 4-5 таси ҳозирча Ўзбекистон, кейинчалик Марказий Осиё бозорларида Германия концерни билан ҳамкорликда ишлайдилар. Уларга «Сименс» ҳамкори деган махсус ишлаб чиқариш белгиси — реклама аломати берилади. Бундай даражадаги ҳамкорликни немис фирмаси МДҲ давлатларидан фақат Украина билан йўлга қўйган эди. Марказий Осиёда эса унинг биринчи ҳамкори Ўзбекистон бўлди.

«Сименс — Никсдорф» раҳбарлари азму-қарори билан ишлар бошланиб кетди. Германиялик мутахассислар «Фотон», «Алгоритм» каби корхоналаримизда бўлиб, уларнинг ишлаб чиқариш қувватлари билан танишадилар ва уларнинг технологияларини ўз мамлакатлари даражасига етказишга эришадилар.

Дунёга сифати ва аниқлиги билан машҳур немис компьютерлари ва бошқа электрон тармоқларидан республика Давлат солиқ қўмитасида, Молия вазирлиги идораларида қўллanila бошланганига анча бўлди. Ускуналарнинг мукаммаллиги мамлакатимиз Божхона бошқармаси учун ҳам яна қўшимча компьютерларга буюртма беришга имкон яратди.

Албатта, ҳамкорликда амалга оширилиши мўлжалланган ишлар дастури анча тиғиз. Дастлабки қадамлар эса қўйилди. Айни пайтда «Сименс» фирмаси Европа — Осиё қитъалараро алоқа кабелининг Ўзбекистон ҳудудидан ўтадиган қисмини ўрнатишда иштирок этаяпти. Шундай қилиб, Американинг исталган шаҳрида маълум вақтда ҳаво ҳароратини билиб олиш ёки бошқа яшин тезлигидаги ахборотларга эга бўлиш даври узоқ эмас.

Ҳ. САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

"МУСТАҚИЛЛИК" ПУЛ-БУЮМ ЛОТЕРЕЯСИ

"МУСТАҚИЛЛИК" пул-буюм лотереясини сотиб олиб Сиз катта ютуқ соҳиби бўлишингиз мумкин.

Ютуқлар тиражида автомобиллар, телерадиоаппаратуралар, мебель тўпламлари, электржиҳозлар, кир ювиш машиналари ва бошқа турдаги халқ истеъмоли моллари ўйналади.

Лотерея билетининг баҳоси 10 сўм.

Лотерея билетларини Жамғарма банкининг барча муассасаларидан, алоқа бўлимларидан, савдо ташкилотларидан, ҳамда жамоатчи тарқатувчилардан сотиб олишингиз мумкин.

Ютуқлар тиражи 1995 йил 29-30 август кунлари Тошкент шаҳрида ўтказилади.

Тўлиқ маълумотларни Жамғарма банкининг исталган муассасасидан, алоқа бўлимидан, ёки қуйидаги телефонлар орқали билиб олишингиз мумкин

33-51-95, 45-35-49, 45-66-43.

СИЗГА ОМАД ТИЛАЙМИЗ!

МОЛИЯ ВАЗИРЛИГИ | МАРКАЗИЙ БАНК | ЖАМҒАРМА БАНК | АЛОҚА ВАЗИРЛИГИ

ЎЗБЕКСАВДО | ЎЗБЕКБИРЛАШУВ

Company
National Electronics, Inc.
America

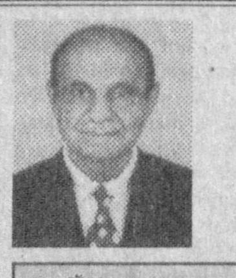

• Фан фидойилари

БУРЧГА САДОҚАТ

Ўзбекистоннинг таниқли ҳуқуқшунос олимларидан бири, Тошкент Давлат юридик институти жиноят процесси кафедрасининг мудири, республикада хизмат кўрсатган фан арбоби, юридик фанлар доктори, профессор Георгий Павлович Саркисянц таваллудига 70 йил тўлди.

У 1925 йили Тошкентда хизматчи оиласида дунёга келди. Тошкент юридик институтини тугатгач, беш йил тергов-прокурорлик лавозимларида ишлади. Ўриндош сифатида Тошкент юридик мактабида жиноят процессидан талабаларга сабоқ берди.

Бир неча йил Москвада собиқ СССР ФА Давлат ва ҳуқуқ институтининг аспирантурасида таҳсил олди. «Жиноят процессида дастлабки тергов тамойиллари» мавзуида диссертация ёқлади. Сўнг Ўзбекистон Адлия вазирлигида Ҳайъат аъзоси ва адвокатура ҳамда нотариат бўлимининг бошлиғи лавозимида фаолият кўрсатди. Кассацион ва назорат маҳкамалари судларининг фаолияти устидан назоратни амалга оширди. Адлия вазирлиги тугатилгач, Ўзбекистон Республикаси Министрлар Совети ҳузурида юридик комиссия ташкил этилиши муносабати билан Г. Саркисянц мазкур комиссияда республика адвокатурасига раҳбарлик қилди. Айни вақтда Тошкент Юридик институтида катта ўқитувчи, ўриндошлик сифатида Молия-иқтисод институтида ва Тошкент Олий партия мактабида ишлади.

Кўп йиллар Ўзбекистон ФА фалсафа ва ҳуқуқ институтида илмий-тадқиқот ишлари олиб борганлиги учун 1966 йили катта илмий ходим унвони билан тақдирланди.

Москвада Бутуниттифоқ Жиноятчилик сабабларини ўрганиш институтида «Ҳимоячининг жиноят процессида иштироки» мавзуида юридик фанлар доктори илмий даражасини олиш учун диссертация ҳимоя қилди. 1969 йилдан ҳозирга қадар ТошДУ юридик факультетининг (ҳозирда Тошкент Юридик институти) жиноят процесси кафедрасини узлуксиз бошқариб келмоқда. Ундан таҳсил олганлар ўз профессори — талабчан муаллим, ёшларнинг ғамхўр устози ҳақида миннатдорлик туйғуси билан сўзлашади.

Юридик илм билимдони Г. П. Саркисянц «Ўзбекистон Давлат ва ҳуқуқ тарихи» (1960-1968) номли уч жилдли ноёб асарнинг бош муаллифларидандир. Шунингдек, олим томонидан кўплаб рисолалар, ўқув-услубий қўлланмалар, дарсликларнинг жиноят процесси, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари, криминалистика ва ҳоказолар соҳасидаги бўлимлари тайёрланиб, нашр этилди. Бир қатор асарлари Россия, Украина, Ҳиндистон, Шри Ланка, Эфиопия, Франция ва бошқа мамлакатларда ҳам чоп этилган.

Ёзган асарлари сертармоқ бўлиб, улар ҳуқуқ назарияси ва амалиётининг кенг кўламдаги муаммоларини, хусусан ҳуқуқий тафаккурнинг фалсафий концепциялари, тарихи, давлат ва ҳуқуқнинг конституциявий асослари, қонунчиликни такомиллаштириш муаммолари, жиноят процесси тамойиллари, вазифалари, унинг ҳар бир босқичининг вазифалари ва ўзига хослиги, ҳимоячининг, айбланувчининг, (судланувчининг), жабрланувчининг, гувоҳларнинг, экспертларнинг процессуал ҳолати, уларнинг процессдаги бошқа иштирокчиларнинг ҳуқуқ ва бурчлари, далилий ҳуқуқ муаммолари, алоҳида ишлар (айтайлик вояга етмаганлар иши бўйича) хусусияти ва бошқа кўплаб долзарб масалаларни ўз ичига олган.

Иқтидорли олим раҳбарлигида 30 дан зиёд номзодлик ва 5 та докторлик диссертациялари ёқландики, бундай илмий даража соҳиблари орасида маҳаллий миллат вакиллари кўпчиликни ташкил этади.

Георгий Павлович республикада қонунларни ишлаб чиқиш амалиётида; амалдаги қонун ҳужжатларини такомиллаштириш ва янгиларини яратишда фаол иштирок этмоқда. Чунончи, 1959 йили у суд тузилиши ҳақидаги Қонун, Жиноят-процессуал кодексини, нотариат ҳақидаги, Ўзбекистон адвокатураси ҳақидаги Низомларни ишлаб чиқишда қатнашди, кейин уларни тўлдириш ва тузатиш каби тадбирларда ўз ҳиссасини қўшди. 1992-1994 йилларда эса у мустақил Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрда қабул қилинган янги Жиноят процессуал кодексининг яратувчиларидан бири сифатида катта маҳорат кўрсатди. У «Судлар ҳақида», «Прокуратура ҳақида»ги янги қонунларни ишлаб чиқишда фаол иш олиб борди.

50-йилларда жиноят процессида апелляцияни жорий этиш, айбсизлик презиумпцияси тамойилларига қатъий амал қилиш, суд ишларини миллий тилда олиб бориш, вояга етмаганларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш кафолатини кучайтириш ғояларини илгари сурди. Ўша вақтда бу ғоялар рад этилди, тан олинмади (айтайлик жилла қурса апелляция процесси элементларини жорий этиш таклифи ҳам рад қилинди). Мана энди бу ғоялар мустақил Ўзбекистон Республикасида ўз муносиб баҳосини топмоқда.

Таниқли олим Г. Саркисянц бир қанча медаллар, Ўзбекистон Республикаси Олий Совети Президиуми, собиқ СССР Иттифоқи ИИВ, Ўзбекистон Республикаси ИИВ, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, вилоят, туман ижроия қўмиталарининг фахрий ёрлиқлари билан тақдирланган. Бу — Г. Саркисянцнинг олим, мураббий, республика ижтимоий-сиёсий ҳаётининг фаол иштирокчиси сифатида фаолиятининг ўзига хос тақдирланишидир. Биз бу тақдирланишнинг мазмунияти билан қарши олган ҳолда унинг ажойиб шахсий хислатларини — эътиқодлилиги, батартиблиги, кишиларга меҳрибонлиги, камтаринлиги, ўртоқларга доим ёрдам қўлини чўзиши, заҳматкашлиги, очиқ кўнгиллилиги, бурч ҳиссининг теранлиги, масъулиятлилиги, унинг бу даражада юксак ҳурматга, нуфузга сазовор қилган бошқа ажойиб хусусиятларини ҳам яна бир бор таъкидлашни истар эдик.

Ижоди барқ уриб турган Георгий Павлович шонли йўл босиб, бугунги кунда ўзининг етмиш йиллигини нишонлаяпти. Биз уни шу қутлуғ айём билан муборакбод этар эканмиз, унга чин қалбдан мустаҳкам соғлиқ, боқий умр, эзгулик, жонажон Ўзбекистон фанининг равнақи йўлида янги-янги ижодий ютуқлар тилаймиз.

Эркин ЮСУПОВ,
ЎзР ФА академиги, хизмат кўрсатган фан арбоби, фалсафа фанлари доктори.
Борис ПИНХАСОВ,
Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган фан арбоби, юридик фанлар доктори.

• Шеърият

ОЙЛАР ЎПГАН ОСМОНИМ ЭДИНГ

«ЎТГАН КУНЛАР»НИ ЎҚИБ...

Ой десалар ой эдинг, кун десалар кунчалик,
Ёр қўллари етмаган сочлар қаро тунчалик,
Пешона деганлари, тошданмидир, шунчалик,
Ким ишқини қизғонмас сенинг ёшингда Зайнаб.

Ўқувчилик йиллари хотирда ҳали ҳамон,
Биз Кумушга хайрихоҳ, сенинг ўзинг бир томон,
Иншоларда номингни дедик салбий қаҳрамон,
Ким ишқини қизғонмас сенинг ёшингда Зайнаб.

Ҳувиллаб қолди сенсиз боғларим, тоғу тошим,
Давоси йўқ дардларга дучорим, қундуз қошим,
Ишқ йўлида телбага айланган паривашим,
Ким ишқини қизғонмас сенинг ёшингда Зайнаб.

Қисматингга йиғлайман очилмасдан сўлган гул,
Икки ўт аросида куйиб, адо бўлган гул,
Икки гулга телмуриб пайвонаси тўлган гул,
Ким ишқини қизғонмас сенинг ёшингда Зайнаб.

Маҳшаргача базовта руҳингга ашъор битдим.
Ҳасратларинг сиғмаган юракларимни йитдим,
Жовдираб ёшга тўлган кўзларингга жон тикдим,
Ким ишқини қизғонмас сенинг ёшингда Зайнаб.

Хаёлан қабринг узра тиловатлар қиларман,
Ҳар кеча тушларимда сени маъюс кўрарман,
У дунёсин бергил, деб, Яратгандан сўрарман,
Ким ишқини қизғонмас сенинг ёшингда Зайнаб.

ФАРҒОНА ҚИЗЛАРИ

Аввал-охир етти иқлим харидори,
Оғасининг, инисининг номус-ори,
Қиёслари топилмагай кўрк-чиройин
Фарғонанинг қизларини, қизларини.

Кокиллари хиром айлар белларида,
Ошиқлари жон берадир йўлларида,
Қанду асал, новвоти бор тилларида,
Фарғонанинг қизларини, қизларини.

Шабнам ювганми, дейман, гул юзларини,
Юлдузларга ўхшатаман кўзларини,
Кунда-кунда соғинаман ўзларини,
Фарғонанинг қизларини, қизларини.

Боболари Кунтуғмишбек-қарчиғайдир,
Момолари Бибихоним, Барчинойдир,
Ёри бўлган муҳаббатга ёлчигайдир,
Фарғонанинг қизларини, қизларини.

Шул гўзаллар таърифига шеърлар битай,
Яна тағин жонимни ҳам нисор этай,
Гулчеҳра дер, куйлаб ўтай, сийлаб ўтай,
Фарғонанинг қизларини, қизларини.

ЮЛДУЗГУЛ

Севимли хонанда Юлдузхон Усмоновага

Марғилонлик бир гул эрур,
Ширин-шакар кўнгил эрур,
Садарайҳон, сунбул эрур,
Юлдузгулим, юлдузгулим.

Боқишлари мисли чашма,
Ярашади ноз-карашма,
Гулюзкали, гулга ташна
Юлдузгулим, юлдузгулим.

Гуфторлари байрон-байрон,
Эъзозлидир эрка жайрон,
Оҳ, шунда ҳам борми армон,
Юлдузгулим, юлдузгулим.

Шон-шуҳрати кулган малак,
Бир кўрмоққа минглар ҳалак,
Яхшига ёр яхши тилак,
Юлдузгулим, юлдузгулим.

Еру кўкда порлайверар,
Чуққиларни чорлайверар,
Чўққиларда гуллайверар,
Юлдузгулим, юлдузгулим.

Қўшиқлари алвон-алвон,
Қўшиқлари карвон-карвон,
Юрти тоза палак Турон,
Юлдузгулим, юлдузгулим.

ҚОШЛАРИНГИЗ, КЎЗЛАРИНГИЗ

Ўсма қўяр, сурма қўяр, ошиғи ҳолидан кулар,
Имо билан ишва қилар қошларингиз, кўзларингиз.

Қаро тунлар қаросиму, жисму жоним ярасиму,
Бошғинамнинг балосиму қошларингиз, кўзларингиз

Андаккина жодуси бор, андаккина доғуси бор,
Чорлар Юнус пари мисол қошларингиз, кўзларингиз.

Хунхорлигин кўрмикан, хунхорликдан тўярмикан,
Савобни ҳам билармикан қошларингиз, кўзларингиз.

Суймаганни суйдиради, куймаганни куйдиради,
Гулчеҳрани ўлдиради қошларингиз, кўзларингиз.

Гулчеҳра ЙЎЛДОШЕВА.

• Китоблар оламида

ТАРИҚАТНИНГ ХУШХИСЛАТ НУКТАДОНИ

Самарқанддаги «Сўғдиёна» нашриёти истеъдодли ёш олим Комилхон Каттаевнинг «Махдуми Аъзам ва Даҳбед» номли китобини чоп этиб, хайрли иш қилди. Муаллифнинг бу асари мусулмон оламида шуҳрат қозонган тасаввуф, диний-маърифий ва маънавий-ижтимоий ҳаётда етакчи ўрин эгаллаган даҳбедий хожалар авлодининг бутун бир тарихи силсиласи мағзини умумлаштира олган, кенг маълумот ташувчи қимматли манбаадир.

Муаллиф ўзининг Шердор мадрасаси, Даҳбед мавзеи, Хожа Аҳрори Вали, Амир Яланғтўш, Баҳодир ва бошқа мавзуларга бағишланган чиқишлари билан илмий жамоатчиликка маълум бўлган. Янги асар ҳам шундай садатли тақдирга мушарраф бўлишига аминмиз.

Асар Ҳазрати Маҳдуми Аъзам ҳаёти, у зоти шарифнинг муборак шажараси — авлодлари тарихи ва тасаввуфнинг бир қатор масалаларига бағишланган бўлиб, муаллиф бой тарихий ҳужжатларга ва ҳалигача эълон қилинмаган маълумотларга таянган ҳолда чуқур илмий изланишлар қилади ва қимматли хулосалар чиқаради. Бунда у «Жомеъул — мақомат», «Ровойиул — қудс», «Тазкираи азизон» «Маноқиби тариқи Даҳбедия» сингари бир қатор асарларга, тарихий обидалар, мадрасалар, хонақоҳлар, қабртошлар кабилардан унумли фойдаланган. Султон Саййд Бурҳониддин Қилич, Офоқхожа, Пошшохожа, Алихонтўра Соғуний сингари алломалар ҳақидаги фикрлар Марказий Осиё тарихининг кам ўрганилган томонларини ёритишга ёрдам бериши, шубҳасиз.

Тасаввуф силсиласида алоҳида мавқе тутувчи даҳбедий хожаларнинг Туркистон маънавий-аҳлоқий ва динийфалсафий дунёсининг ривожланишида ўйнаган муҳим аҳамияти тўғрисида баҳс юритиш асарнинг марказий мавзуларидан биридир. Чунончи Маҳдуми Аъзам — Саййд Аҳмади Косонийнинг қаламига мансуб асарлар — тўласича келтирилиб, улар ҳақида атрофлича сўз юритилган. Тариқат шуҳратини бутун ислом дунёсига ёйган нуктадон мутасаввуф олимнинг 1994 йилда Самарқандда ўзбек ва тожик тилларида 20.000 нусхада нашр этилган «Зубдат ус — Солиkин ва Танбиҳат ус — Салотин» рисоласи биз юқорида айтиб ўтганимиздек, китобда қайд этилган ўттиз уч номдаги китобларнинг бири бўлиб, бу улуғ шахснинг ниҳоятда катта салоҳият ва қувваи ҳофиза эгаси бўлганлигининг ёрқин далилидир. Бундан ташқари даҳбедий хожалар Мусохожа, Хожа Абул Баҳо ибн Хожа Баҳовадин, Хожа Муҳаммад Ҳалимхон ибн Саййд Маъсумхон, Каттахонхожа каби диний тафаккур соҳибларининг асарлари рўйхати ҳам келтирилган.

Улуғларнинг хизматини қилган киши улуғлик соҳибига айланади. Ҳазрати Маҳдуми Аъзамнинг мана шундай улуғликка мушарраф бўлган халифа-шогирдларидан Ҳазрати Хожа Жўйборий, Мавлоно Поянда, Мавлоно Лутфилло Чустий сингари эл шарифларнинг номлари катта ҳурмат билан тилга олинади. Шунингдек, Ҳазратнинг фарзандлари Муҳаммад Аминхожа, Хожа Исҳоқи Вали, Хожа Ҳошими Даҳбедий, Ҳидоятулло, Офоқхожа, Ҳазрати Мусохожа, Умархожа, Каттахонхожалар ва Амир Яланғтўшбий Баҳодир ҳақида ҳам кенг маълумотлар берилган. Асар ниҳоясида тасаввуф ва унинг истилоҳлари (атамалари), сўфизм ақидалари ҳақида қимматли фикрлар баён қилинган. Муаллиф тасаввуф силсиласи сулукларини — жаҳфария, қодирия, рафоия, сафавия, неъматуллолия, кубровия, нақшбандия ва бошқа тариқатлари тўғрисида тўхталиб, улар ҳақида ўз мулоҳазаларини содда, равон тушунтириб ўтади. Китоб Туркистонда тасаввуф тараққиёти тарихинигина ёритиб қолмай, ўлкамиз ўтмишининг баъзи номаълум томонларини ойдинлаштиришга ҳам ёрдам беради. Жумладан, Амир Яланғтўшбий Баҳодирнинг Самарқанд вилояти тарихидаги меъморий қурилиш ва ободончилик соҳасидаги хизматлари ва марта мазкур китобда ўзининг ҳақиқий баҳосини топган. Шунингдек, рус истилоси билан боғлиқ Самарқанд исёнининг маънавий раҳбарлари ҳақидаги фикрлар ҳам диққатга сазовор.

Асарда айрим жузъий хатолар ҳам учрайди. Муаллиф Амир Яланғтўшбий Баҳодирнинг темурийлар қаторида Самарқанд тарихида ўйнаган катта ролига юксак баҳо бериши билан унинг фаолиятига доир маълумотларни яхши билса-да, етарли даражада ёритмаганлиги уқувчида қониқмаслик ҳиссини уйғотади. Тажрибали мутахассис Хуршида Халилова раҳбарлик қилаётган бўлимда 3 ёшдан 18 ёшгача бўлган қизлар шифокор...

Уйламизки, ёш олим келгуси нашрда буни албатта ҳисобга олади.

«Маҳдуми Аъзам ва Даҳбед» китобида қарийб беш асрдан буён ислом дини тасаввуф оқимининг энг катта силсиласи ҳисобланган Нақшбандия сулукининг марказаи бўлиб келган Даҳбед мавзеси ва унинг илм-маърифати намояндалари, хусусан Маҳдуми Аъзам Косоний — Даҳбедий авлодларининг табаррук мерослари ҳақида тамоман янги тарихий маълумотлар келтирилган.

Агиографик (авлиёлар ҳаёти ҳақида ёзилган асарлар) характеридаги мазкур асар нашр қилинишининг ўзи илмий жамоатчилик оламида катта бир ҳодиса сифатида баҳоланиши табиий. Яна бир қувончли томони шундаки, ушбу китоб улуғ зотнинг яқинда Даҳбедда ўтказиладиган анжуманига муносиб туҳфадир.

Исроил МИРЗАЕВ,
филология фанлари доктори, профессор.
Нуриддин БЕГАЛИЕВ,
филология фанлари номзоди.

• Табобат дурдоналари

ОЧ ҚЎЙСАНГ ТЎҚЛИГИ ОШАР, ТЎҚ БЎЛСА ОЧЛИГИ

Кишининг емиши поклик ва ҳалоллик билан топилган бўлсада, бирок унидан кўп истеъмол қилса зэилиш, баъзи ҳолларда нагоҳоний ўлим пайдо бўлади, кишида фикрлаш бузилади. Ҳакимларнинг айтишича қорин қоронға ўхшайди. У юрак остида доимо қайнаб туради. Ундан чиққётган ҳарорат ва буғ юракка таъсир қилиб, унинг фаолиятида нуқсонлар ҳосил қилади. Бошқа бир ҳакимнинг айтишича, кишининг мияси гўё бир уй бўлса, ақл эса уни ёритиб турувчи чироқдир. Меъдадан ҳосил бўлувчи буғ мияга кўтарилгач, ақл чироғининг нурини камайтирмай қолмайди.

Устод Абу Жаъфар айтадилар: «Ошхозон ажаб ялоғки, оч қўйган сари тўқлик ҳолати ошади, тўйдирган сари очлиги кўпаяверади». Баъзи олимлар кўп ейишнинг зарарини: «Кўп ейиш — зийракликни ва донишмандликни кушади», — деб таърифлашади. Ундан тан оғирлашади, бадан сустлашади, бу ҳолда эса ухламай кутулиб бўлмайди.

«Одоб ал-музайфин ва зод ал-ақилийн»дан.

• Одоб ҳам зийнат

САЛОМАТЛИКНИНГ САККИЗ ИЛДИЗИ

Ҳакимлар қуйидаги саккиз нарса инсон саломатлигига саломатлик қўшишини айтганлар: соғлом тан билан сафарга чиқиш, баҳор пайтидаги боғ сайри, семиз ва ювош от миниб чопиш, озода кийиниб юриш, хушфеъл ва чиройли хотин билан ҳаёт кечириш, баҳорда содиқ дўстлар билан учрашиш, мўътадил ҳаводa олимлар суҳбатидан баҳраманд бўлиш, қадимдан қолган осори-атиқаларни томоша қилиш.

«Рисолаи ҳикмат»дан.

Ҳамза театрида «Кампирни гумдон қилсакмикан?» спектаклининг премьераси бўлиб ўтди.
СУРАТДА: Глория ролида Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Гавҳар Зокирова.

А. РИСҚИЕВ (ЎзА) олган сурат.

АНДИЖОНЛИК ОЙИМЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

Оналар саломатлиги юртнинг келажаги, халқнинг бахти. Андижонлик шифокорлар аёлларимизнинг ҳар томонлама баркамол, етук бўлишлари учун яна бир бор дадил қадам ташладилар. Андижон шаҳридаги 2-болалар касалхонаси қошида қизларни соғломлаштириш бўлимини очдилар. Тажрибали мутахассис Хуршида Халилова раҳбарлик қилаётган бўлимда 3 ёшдан 18 ёшгача бўлган қизлар шифокорлар назоратига олинаётир. Улар ўсмирларни ҳам аҳлоқий, ҳам жисмоний соғлом, қолаверса, мустақил ҳаётга тайёрлаш борасида амалий машғулот, шифокорлар кўриги ўтказаяптилар. Андижонлик ойимлар тақдирига қайғуриш тажрибаси ўзга вилоятларда ҳам кенг ёйилса фойдадан холи бўлмас.

Ф. ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

«ТАДБИРКОР» АКЦИОНЕРЛИК-ТИЖОРАТ БАНКИ АКЦИЯДОРЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон Республикаси миллий валютаси — сўмнинг муомалага киритилиши ва Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан белгиланган тегишли тартибга мувофиқ «Ўзтадбиркорбанк» бошқаруви илгари чиқарилган қиймати 100 000 ва 10 000 сўм купон (деноминация қийматида 100 ва 10 сўм) бўлган акцияларнинг бекор қилиниши ва уларнинг янги чиқариладиган қиймати 100 сўмлик акцияларга алмаштирилишини маълум қилади. Бекор қилинган эски нусхадаги акциялар тегишли тартибда муомаладан олиниб йўқ қилинади.

Акцияларни алмаштириш муддати эълон чиққан кундан бошлаб бир ой. Акцияларни алмаштириш Тошкент шаҳри С. Азимов кўчаси 52 уйда жойлашган «Ўзтадбиркорбанк»да ҳамда банкнинг барча вилоят ва туманларда жойлашган 180 та бўлимларида амалга оширилади.

«ЎЗТАДБИРКОРБАНК» БОШҚАРУВИ.

ДИҚҚАТ!

"СУВЖИХОЗГАЗ" ҚК

сув ва газ учун

турли моделдаги хўжалик ва саноат счётчикларини

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Сифатли, арзон, чидамли, бежирим

СИЗЛАРНИ КУТАМИЗ.

Тошкент, Воровский кўчаси, 26
"Чкалов" метро бекати.
Телефонлар:
96-53-71, 96-70-94.
Факс:
96-14-20.

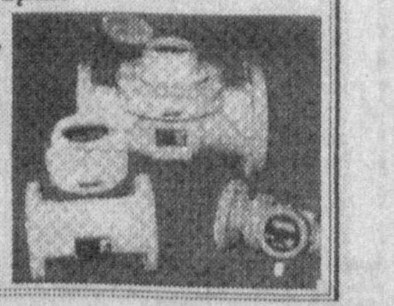

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича қўмита жамоаси Фарғона вилоятидаги вакили Абдулҳамид Турсуновга фарзанди

АБДУФАТТОХнинг

фожиали вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор қиладилар, ҳамда марҳумнинг жойини фирдавси аълодан бўлмоғини тилаб, мусибат эгаларига Аллоҳдан сабри жамил ато этилмоғини сўраб қоладилар.

Тошкент вилояти Зангиота туманидаги «Корасув» жамоа хўжалиги жамоаси хўжалик раҳбари Аъзам Абдувалиевга онаси

Хожар ая АБДУВАЛИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 35-35-60;
Ахборот 36-29-89;
Тунги муҳарририят 33-10-28.

• МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — К. Рихсиев.
Навбатчи — F. Шермуҳаммад.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001. Буюртма Г. — 0351. 51671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Босишга топширилди — 20.20.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топшириш вақти—21.00 1 2 3 4 5 6